PŘÍSPĚVEK K FAUNISTICE DRABČÍKŮ ČESKOSLOVENSKA. [COL. STAPHYLINIDAE].

Se 4 obr.

Petr Nohel

V článku uvádím nové nálezy zajímavých druhů drabčíků z území Československa. O všech uvedených druzích platí lgt. P. Nohel. Kromě druhu *Astenus noheli* Coiffait, 1968 jsou ostatní druhy uvedeny v klíči Lohseho [1964]. Prof. Dr. Otto Scheerpeltzovi, Dr. Gustavu Adolfu Lohsemu a Dr. Henri Coiffaitovi děkuji za determinaci citovaných druhů.

Omalium strigicolle Wankowicz, 1869

Severský druh, známý ze Skandinávie, severního Ruska, Sibiře, Mongolska a Aljašky, ze střední Evropy dosud jen ze švýcarských a rakouských Alp. Byl sbírán na hnijících organických hmotách, v kvasící míze, v listí a v mechu [HORION, 1963].
Silesia: Slezské Beskydy: Travný, 24.X.1965, 1 ♀ pod kůrou odumřelých smrků na zplesnivělých zbytcích mrtvých kůrovců, v biotopu smrkového pralesa na vrcholu, 1200 m n.m. Na uvedeném biotopu byly spolu s tímto druhem nalezeny druhy *Phyllodrepa linearis scabriuscula* Kr., *Phyllodrepa vilis* Er., *Phloeonomus monilicornis* Thoms., *Ischnoglossa prolixa* Er., *Atheta arcana* Er., a *Dendrophagus crenatus* F. Det. Lohse, coll. Slovenské Národné Múzeum, Bratislava. Nový pro ČSSR.

Phyllodrepoidea crenata [Gravenhorst, 1802]

Tento druh náleží k nejvzácnějším středoevropským drabčíkům. Je rozšířen téměř po celé Evropě [Skotsko, Norsko, Švédsko, Belgie, Francie, Švýcarsko, Rakousko, Německo, Československo, Maďarsko, Rumunsko, Jugoslávie, Řecko, Sicilie, Itálie, Korsika], všude se však vyskytuje jen sporadicky a velmi vzácně [HORION, 1963]. Z Československa byl ohlášen BRANCSIKEM před více než 60 lety z okolí Trenčína [ROUBAL, 1930]. FLEISCHER [1927-30] jej ohlásil ze Střelic u Brna, kde byl údajně sbírán v hnízdě mravence *Formica rufa* L. Udaj je nepravděpodobný a jedná nejspíše o záměnu lokality nebo o chybnou determinaci. *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.] žije téměř výhradně v horských a pod-

horských oblastech a byl sbírán pod mechem a kůrou stromů, někdy i na sněhu, pozdě na podzim, v zimě a velmi brzy zjara [HORION, 1963]. Silesia: Slezské Beskydy: st. přír. rez., prales Mionší, 19. IV. 1964 1 ♀, 22. IX. 65 1 ♂, 8. V. 67 2 ♂, 2 ♀ 22. IV. 69 4 Ex. [pozorovány, ale nesbírány]. Všechny exempláře v kvasící míze pod kůrou padlých buků a klenů, vždy spolu s imagy kůrovce *Trypodendron domesticum* L. - Travný, 31. III. 1968, 2 ♂ 2 ♀, ve starém bukovém porostu s vtroušeným klenem pod kótou Kozlanka, 800 m n.m., pod kůrou větví padlého klenu společně s imagy kůrovce *Trypodendron domesticum* L. Zde jsem pozoroval 2 exempláře *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.], jak požíraly čerstvě nakladená vajíčka tohoto kůrovce. Z uvedených pozorování usuzuji, že ve Slezských Beskydách žije *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.] jako predátor kůrovce *Trypodendron domesticum* L. a je v této oblasti vázán na zachovalé prostředí pralesů. Det. Lohse, coll. Slovenské Národné Múzeum, Bratislava. Biotop naleziště viz obr. 1, aedoeagus a poslední segment abdomenu ♂ viz obr. 2.

Astenus noheli Coiffait, 1968

Nedávno popsaný druh [COIFFAIT, 1968], známý dosud jen v jediném exempláři:
Silesia: Staříč u Frýdku-Místku, 3. IX. 1965, 1 ♂ v suchém mechu na vápencové stepi na kopci Kamenná [Holotypus]. Coll. COIFFAIT, Toulouse. Aedoeagus viz obr. 3. Nový druh pro Československo.

Medon piceus Kraatz, 1858

Rozšířen hlavně v jižní, jihozápadní a západní Evropě [Sicilie, Itálie, Portugalsko, Španělsko, Francie, Belgie, Holandsko, Anglie] a ve střední Evropě [Německo, Rakousko, Polsko], všude dosti vzácný, zejména na severovýchodní hranici areálu rozšíření [HORION, 1965]. Silesia: Písečná u Jeseníku, 11. IX. 1965, 1 ♂ v chodbách myší pod keříky vřesu v pískovišti. Det. COIFFAIT, coll. Slovenské Národné Múzeum, Bratislava. Nový druh pro Československo. Uvedená lokalita je nejvýchodnější naleziště tohoto druhu.

Tachinus bonvouloiri Pandellé, 1869

Jihoevropský druh [Španělsko, Pyreneje, Itálie, Bosna, Makedonie, Maďarsko, Rakousko], všude velmi vzácný, ve střední Evropě jedna z největších rarit fauny Staphylinidů [HORION, 1967]. Uvedená jihomoravská lokalita je zatím nejsevernější stanoviště tohoto druhu, který byl

dosud nejdále na severu nalezen v okolí Vídně. Nález je dalším dokladem pronikání některých jihoevropských druhů směrem k severu, podobně jako nedávný nález panonského druhu *Olophrum austriacum* Scheerp. u Lednice na jižní Moravě [NOHEL, 1969].
Moravia mer.: Mikulov, 20.III.1967, 1 ♂ v prosevu hlubokých vrstev zaplísněného listí s chodbami drobných savců v jasanovém háji ve st. přír. rezervaci Kopeček. Spolu s uvedeným druhem byly v biotopu hojné tyto druhy drabčíků: *Phyllodrepa floralis* [Payk.], *Stenus erichsoni* Rey, *Stilicus orbiculatus* [Payk.], *Hypomedon melanocephalus* [Fabr.], *Philonthus fuscipennis* [Mannh.], *Quedius limbatus* [Heer], *Habrocerus capillaricornis* [Grav.], *Mycetoporus clavicornis* Steph., *Conosoma pedicularium* [Grav.] a *Tachinus corticinus* [Grav.] Det. Scheerpeltz, coll. Smetana, Praha. Nový druh pro Československo. Aedoeagus, abdomen ♂ a 6. tergit ♀ viz obr. 4.

Summary

A CONTRIBUTION TO THE FAUNISTICS OF THE STAPHYLINIDAE OF CZECHOSLOVAKIA [COL. STAPHYLINIDAE].

With 4 Fig.

New finds in Czechoslovakia of five interesting species belonging to the family Staphylinidae are reported.

Omalium strigicolle Wankowicz, 1869 [Czechoslovak Silesia: Silesian Beskydy Mts.: Mt. Travný, 24.X.65, 2 ♀♀ in tunnels of scolytids under bark of dead spruce trees in the spruce virgin forest on the summit, alt. 1200 m]. First time reported to occur in Czechoslovakia. A very remarkable find in the Silesian Beskydy Mts. of this boreomontane species till now only known from Scandinavia, Northern Russia, Siberia, Mongolia, Alaska and the Alps in Switzerland and Austria.

Phyllodrepoidea crenata [Gravenhorst, 1802] [Czechoslovak Silesia: Silesian Beskydy Mts.: virgin forest Mionší nature reserve, 19.IV.64, 22.IX.65, 8.V.67, 22.IV.69, and Mt. Travný, 31.III.68, 13 specimens altogether, all of them on fermenting sap between bark and sapwood of fallen beech and maple logs always along with scolytid *Trypodendron domesticum* L. Two specimens of *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.] were observed feeding on freshly laid eggs of *Trypodendron domesticum* L. According to these observations, the author concludes that the former species is a predator to the latter. Not previously recorded from Czechoslovak Silesia.

Astenus noheli Coiffait, 1968 [Czechoslovak Silesia: Staříč near Frýdek-Místek, 3.IX.65, 1 ♂ in dry moss on the steppe on limestone called Kamenná] has only recently been described and the only holotype specimen is so far known.

Medon piceus Kraatz, 1858 [Czechoslovak Silesia: Písečná near Jeseník, 11.IX.65, 1 ♂ in tunnels of small mammals under heather clumps in a sandpit. The locality is the easternmost finding place of this species. New to Czechoslovakia.

Tachinus bonvouloiri Pandellé, 1869 [Southern Moravia: Mikulov, 20.III.67, 1 ♂ sifted from leaf litter in an ash grove in the Kopeček nature reserve]. Not previously reported to occur in Czechoslovakia. The incidence in Southern Moravia of this species provides further evidence of penetrating nortward of some staphylinid species otherwise occurring in Southern Europe. The locality is the northernmost finding place of this species.

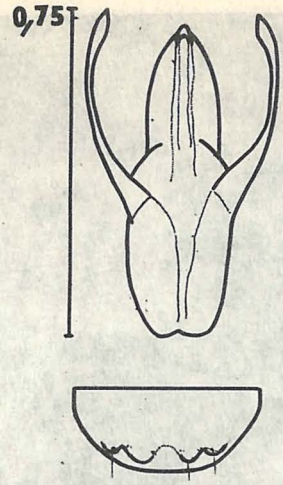
The author is much indebted to Prof. Dr. Otto Scheerpeltz, Dr. Gustav Adolf Lohse and Dr. Henri Coiffait for the determination of the above-mentioned species.

Literatura

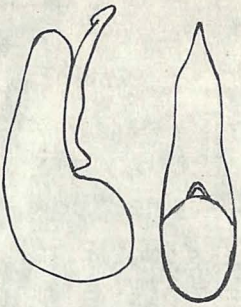
Coiffait H., 1968: Les *Astenus* nouveaux de la région palearctique occidentale. Bull. Soc. Sci. Nat. Phys. Maroc, *48*:67-75. - Fleischer A., 1927-30: Přehled brouků fauny Československé republiky. Brno. - Gerhardt J., 1910: Verzeichnis der Käfer Schlesiens. Breslau. - Horion A., 1963: Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer *9*, Staphylinidae 1 [Micropeplinae bis Euaestethinae]. Überlingen-Bodensee. - Horion A., 1965: Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer *10*, Staphylinidae 2 [Paederinae bis Staphylinidae]. Überlingen-Bodensee. - Horion A., 1967: Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer *11*, Staphylinidae 3 [Habrocerinae bis Aleocharinae, ohne subtribus Athetae]. Überlingen-Bodensee. - Lohse G.A., 1964: in: Freude H., Harde K.W., Lohse G.A.: Die Käfer Mitteleuropas *4*, Staphylinidae 1 [Micropeplinae bis Tachyporinae]. Krefeld. - Nohel P., 1969: A Contribution to the Knowledge of Coleoptera in Southern Moravia I. Příspěvek k poznání Coleopter jižní Moravy I. Ac. Rer. Natur. Mus. Nat. Slov., Bratislava, *15*:42-45. - Roubal J., 1930: Katalog Coleopter [brouků] Slovenska a Podkarpatska, *1*. Bratislava.

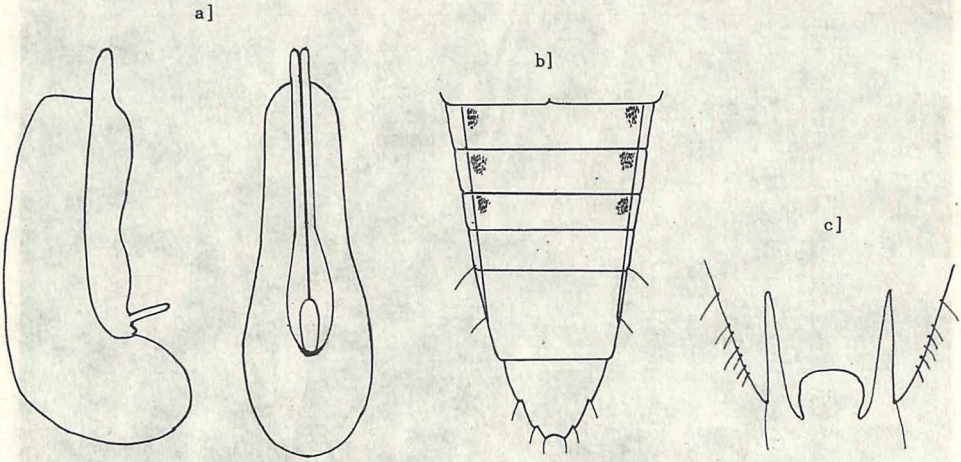
Obr. 1 [Fig. 1]: Charakteristický biotop druhu *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.]. Slezské Beskydy, prales Mionší. - A typical biotope of *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.]. The Silesian Beskydy Mts.: virgin forest Mionší. Foto R. Peřina.

Obr. 2 [Fig. 2]: Aedoeagus a poslední segment ♂ druhu *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.]. [Slezské Beskydy: Mionší]; zespoda. Měřítko v mm.- Edeage and last abdominal segment of the male of *Phyllodrepoidea crenata* [Grav.], [Silesian Beskydy Mts.: Mionší] viewed ventrally. Scale in milimeters. Orig. P.Nohel.

Obr. 3 [Fig. 3]: Aedoeagus druhu *Astenus noheli* Coiff., holotypus. Slezsko: Staříč u Frýdku-Místku; zespoda a ze strany. - Edeage of *Astenus noheli* Coiff. Holotype. Czechoslovak Silesia: Staříč near Frýdek-Místek; viewed laterally and ventrally. Sec. COIFFAIT [1968].

Obr. 4 [Fig. 4]: a] Aedoeagus druhu *Tachinus bonvouloiri* Pand. zboku a zespoda. Edeage of *Tachinus bonvouloiri* Pand. viewed laterally and ventrally. - b] Abdomen ♂ druhu *Tachinus bonvouloiri* Pand. shora. Abdomen of ♂ of *Tachinus bonvouloiri* Pand. viewed dorsally. - c] 6. tergit ♀ druhu *Tachinus bonvouloiri* Pand. shora. 6th tergite of ♀ of *Tachinus bonvouloiri* Pand, viewed dorsally. Sec. LOHSE [1964].